

Beslutning om å utelukke selskaper

Oktober 2025

1 Innledning

KLP og KLP-fondene har besluttet å utelukke totalt seks selskaper fra sine investeringer i oktober 2025. Utelukkelsen er basert på kriteriet om uakseptabel risiko for at selskapene medvirker til eller selv er ansvarlige for (...) «alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner.»

2 Bakgrunn

Flere aktører i FN-systemet har rapportert at Israels vedvarende og målrettede krigføring på Gazastripen etter Hamas' angrep 7. oktober 2023 utgjør systematiske og grove brudd på menneskerettighetene og folkeretten. Denne informasjonen har vært offentlig kjent i lengre tid. KLP har tidligere gjort en nærmere redegjørelse om situasjonen og bruddene på folkeretten. I den forbindelse vises det til KLPs ekskluderingsbeslutning om Next Vision Stabilized Systems av august 2025¹

Siden seksdagerskrigen i 1967 har palestinere også levd under israelsk okkupasjon på Vestbredden, inkludert Øst-Jerusalem. Området benevnes ofte som Palestina, og betegner landområdet øst for demarkasjonslinjen fra 1948 og vest for Jordanelven. Staten Israel har, i strid med folkeretten, drevet utbygging av israelske bosetninger på Vestbredden siden okkupasjonen startet for 58 år siden.

Etter Hamas sitt angrep 7. oktober 2023 og Israels påfølgende krigføring på Gazastripen har FN rapportert om økt voldsbruk og en eskalering i utbyggelse av bosetninger på Vestbredden.² KLP har tidligere gjort en nærmere redegjørelse om situasjonen og bruddene på folkeretten. I den forbindelse vises det til KLPs ekskluderingsbeslutning om selskaper med tilknytning til den ulovlige okkupasjonen av palestinske territorier fra 2021³, og det legges til grunn samme vurderingsgrunnlag for Construcciones y Auxiliar de Ferrocarriles (CAF).

¹ https://www.klp.no/om-klp/samfunnsansvar/hva-vi-ikke-investerer-i/_attachment/inline/404a8284-1ead-48de-98b6-dd22cf873e9d:58fc5cf496ae5b91250fe89ae6a0b6955d35e503/Beslutning%20om%20utelukkelse%20av%20Next%20Vision%20Stabilized%20Systems%20Ltd.pdf

² <https://news.un.org/en/story/2025/09/1165988>

³ <https://www.klp.no/om-klp/samfunnsansvar/artikler/derfor-ekskluderer-klp-16-selskaper-etter-fn-rapport/Beslutning%20om%20%C3%A5%20utelukke%20selskaper%20med%20tilknytning%20til%20bosetningene%20p%C3%A5%20Vestbredden.pdf>

3 Selskapenes tilknytning til krigen i Gaza og okkupasjonen av palestinske territorier

Cellebrite DI Ltd og Hilan Ltd er to israelske teknologiselskaper som – direkte eller indirekte gjennom sine datterselskaper – leverer tjenester og programvare til ulike kundegrupper, inkludert det israelske militæret (IDF), politimyndigheter og våpenselskaper.

Cellebrite beskriver seg selv som en ledende leverandør av «digital forensics technology» som brukes av politi og etterretningstjenester til å samle inn data og informasjon fra blant annet telefoner og datamaskiner.⁴ Dette gjøres gjennom bruk av Cellebrites UFED verktøy, eller Universal Forensics Extraction Device.⁵ Selskapet skriver videre i sin rapport for andre kvartal i 2025 at teknologien kan brukes av militære styrker til å forbedre «situational awareness and decision making», og at annual recurring revenue (ARR) fra denne kundegruppen økte med 50 prosent i andre kvartal.⁶

Det er her viktig å understreke at salg og bruk av slik teknologi ikke nødvendigvis er problematisk. I dette tilfelle har det derimot blitt rapportert at Cellebrite sin teknologi har blitt brukt av israelske militære styrker i forbindelse med massearrestasjoner av palestinere, hvor data fra sivile personer sine telefoner har blitt samlet inn uten samtykke.⁷

I samtaler med KLP benekter ikke Cellebrite at det er en risiko for at slik misbruk av selskapets teknologi både har funnet sted, og igjen kan skje i fremtiden. Samtidig sier selskapet at det er rettslige begrensninger for i hvilken grad Cellebrite kan kontrollere hvordan teknologien deres blir brukt. Cellebrite sier videre at aktsomhetsvurderinger av israelske kundeforhold ikke har blitt gjennomført, og at det ikke foreligger noen planer for å gjennomføre slike vurderinger i fremtiden. Tvert imot, til tross for risikoen for misbruk av selskapets teknologi, inngikk Cellebrite i februar 2025 en ny 3-års kontrakt med det israelske politiet om leveranse av «digital extraction and forensics» verktøy.

Samtidig viser Cellebrite selv til flere kundeforhold som har blitt avsluttet etter at aktsomhetsvurderinger ledet til funn av uetisk bruk av selskapets teknologi – inkludert kundeforhold med myndighetsorganer i Serbia.⁸

Vedrørende Hilan er det viktig å påpeke at selskapets teknologi og tjenester i seg selv ikke er problematiske, ettersom selskapet hovedsakelig leverer programvare for arbeidsstyring – inkludert løsninger for lønn, HR og pensjon. Grunnlaget for eksklusjon ligger i stedet hos datterselskapet Ness Technologies, som selv har rapportert at selskapet leverer IT systemer for det israelske militæret og politi, inkludert command and control, surveillance and intelligence systems og electronic warfare systems.⁹ Overvåkningsteknologien brukes blant annet av Israels immigrasjonsmyndigheter, som er direkte involvert i omfattende overvåkning av palestinske innbyggere på Vestbredden.¹⁰ Ness har tidligere også rapportert at den samme teknologien selges til det statlig eide forsvarsselskapet Israel Aerospace Industries.¹¹

⁴ <https://investors.cellebrite.com/static-files/ac715a50-be05-44c0-a328-11811b9530a0>

⁵ <https://cellebrite.com/en/ufed/>

⁶ <https://investors.cellebrite.com/static-files/ac715a50-be05-44c0-a328-11811b9530a0>

⁷ <https://investigate.afsc.org/company/cellebrite-di>

⁸ <https://cellebrite.com/en/cellebrite-statement-about-amnesty-international-report/>

⁹ https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1089638/000114420411012902/v213173_10k.htm

¹⁰ <https://www.dagbladet.no/nyheter/tjener-pa-skrekk-regime/83791292>

¹¹ https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1089638/000114420411012902/v213173_10k.htm

Menora Mivtachim Holdings Ltd, Doral Group Renewable Energy Resources Ltd og Meshek Energy-Renewable Energies Ltd er tre israelske selskaper som – direkte eller indirekte gjennom sine datterselskaper – bygger ut og drifter solenergiparker på okkupert land på Vestbredden og Golanhøyden.

Gjennom datterselskapet Meitarim Sun L.P. eier Meshek blant annet solparken Meitarim Solar Field i Hebron-området sør på Vestbredden¹², mens Doral i juni 2025 fikk tillatelse fra israelske myndigheter til å bygge ut en ny solpark på Golanhøyden.¹³ Menora utvikler på sin side gjennom datterselskapet Teralight en ny solpark i samarbeid med Na'ami bosetningen i den østlige delen av Vestbredden. Det estimeres at den 340-350MW store parken skal være ferdigstilt innen 2027.¹⁴

Utbygging av moderne infrastruktur, inkludert energi-infrastruktur, er en viktig del av Israels strategi for å få flere innbyggere til å permanent flytte til bosetninger på okkuperte områder. Dette ble vektlagt i KLP si vurdering fra 2021, hvor 16 selskaper – inkludert selskaper innenfor transport, energi og telekommunikasjon – ble ekskludert fra KLP sine investeringer på grunn av deres medvirkning til vedlikehold og utbygging av ulovlige bosetninger.

Clal Insurance Enterprise Holdings er et israelsk finansselskap som blant annet har finansiert utbygging av flere hundre boliger i ulovlige bosetninger på Vestbredden. Bare i 2020 finansierte Clal utbygging av nærmere 300 boliger i samarbeid med Bar-Amana Buildings Construction & Development Co., inkludert i Karnei Shomron og Ariel bosetningene.¹⁵ Bar Amana er en av de største utbyggerne på Vestbredden.

4 KLPs vurdering

KLP har vurdert om selskapene, gjennom deres virksomhet og tilknytning til krigen i Gaza og okkupasjonen av palestinske territorier, kan utgjøre en uakseptabel risiko for brudd på KLPs retningslinjer, herunder medvirkning til menneskerettighetsbrudd og alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konfliktsituasjoner.¹⁶

Når det gjelder selskapets medvirkning, skal det være en sammenheng mellom selskapets virksomhet og bruddene ved at selskapet enten aktivt skal ha medvirket til bruddene, eller hatt kunnskap om dem, men unnlatt å handle ved å iverksette nødvendige tiltak for å forhindre sin medvirkning.

Under FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter har selskaper et ansvar for å respektere og beskytte menneskerettigheter i alle land de opererer i, uavhengig av om staten selv overholder disse rettighetene. Krig og konflikt kan innebære særlig høy risiko for brudd på menneskerettighetene. Selskaper som har virksomhet i konfliktområder skal derfor utvise særlig høy aktsomhet for å unngå å bli involvert i brudd på menneskerettighetene.

¹² https://www.gem.wiki/Meitarim_solar_project

¹³ <https://israel.com/breaking-only/two-large-scale-solar-energy-projects-approved/>

¹⁴ <https://www.haaretz.co.il/nature/2024-06-17/ty-article/.premium/00000190-25bf-d340-a1f8-2dbfd6fe0000>, https://www.calcalist.co.il/local_news/article/sjdicfm001g?utm_source=chatgpt.com

¹⁵ <https://www.whoprofits.org/companies/company/7344?clal-insurance-enterprises-holdings-limited>

¹⁶

<https://www.klp.no/media/samfunnsansvar/Retningslinje%20for%20KLP%20som%20ansvarlig%20investor.pdf>

Situasjonen for sivilbefolkningen i Gaza og Vestbredden har forverret seg betydelig de siste årene. De rapporterte handlingene er omfattende og veldokumenterte, og utgjør ifølge internasjonale organisasjoner alvorlige brudd på menneskerettighetene og den humanitære folkeretten. Selskaper som selger varer til kunder eller er en del av prosjekter i slike situasjoner, må utvise særlig høy aktsomhet i henhold til internasjonale retningslinjer.¹⁷ Aktsomhetsvurderingene skal omfatte kartlegging av hvordan varene og tjenestene brukes, og tiltak for å forhindre medvirkning til normbrudd.

I dette tilfellet publiserer ikke de aktuelle selskapene informasjon om sine aktsomhetsvurderinger, og KLP har ikke fått bekreftelse fra selskapene om slike vurderinger i det hele tatt har blitt utført.

En viktig del av KLPs vurdering er også den fremtidige risikoen for om selskapets praksis vil fortsette, og dermed også den fremtidige risikoen for brudd. I dette tilfellet har selskapene enten selv rapportert om økt inntjening fra salg av tjenester til Israelsk forsvar og politi, eller nylig deltatt i utbygging av solparker og boliger på okkuperte områder. Sannsynligheten for at praksisen vil fortsette anses derfor som høy.

Selskapenes salg av produkter og tjenester til våpenprodusenter, militære styrker, etterretning og politi i et land under ICJ-pålegg; bidrag til utbygging av boliger og kritisk infrastruktur på okkupert land; informasjon om økt salg etter krigens utbrudd; manglende transparens om aktsomhetsvurderinger; og en situasjon med dokumenterte normbrudd utgjør samlet en uakseptabel risiko for at selskapene medvirker til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner. Det er dermed også en uakseptabel risiko for at selskapene bryter med KLPs retningslinjer.

5 Beslutning

KLP og KLP-fondene utelukker overnevnte seks selskaper fra sine investeringer fra oktober 2025.

¹⁷ Se for eksempel OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper og kommentarene kapittel IV (Menneskerettigheter), Heightened Human Rights Due Diligence for Business in Conflict-Affected Contexts: A Guide, fra UN Working Group on Business and Human Rights: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/06/oecd-guidelines-for-multinational-enterprises-on-responsible-business-conduct_a0b49990/81f92357-en.pdf; <https://www.undp.org/publications/heightened-human-rights-due-diligence-business-conflictaffected-contexts-guide>; og Guidance on Responsible Business in Conflict-Affected & High-Risk Areas: A Resource for Companies and Investors: <https://unglobalcompact.org/library/281>